

FUNDACJA NA RZECZ KULTURY I EDUKACJI IM. TYMOTEUSZA KARPOWICZA MATERIAŁY SZKOLENIOWE			
KONSPEKT LEKCJI – LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE – KLASA I – STAROŻYTNOŚĆ	TEMAT	<p>Kosmogonia biblijna i jej współczesne (re)interpretacje. Stworzenie świata w biblijnej <i>Księdze Rodzaju</i> i <i>Tajemnicach ulicy Pańskiej</i> W. Korycińskiego.</p> <p>Temat łączy problemy językoznawcze i literaturoznawcze, realizowany jest w ramach „Podstawy Programowej Przedmiotu Język Polski”, IV etap edukacyjny.</p> <p>I Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.</p> <p>3.6. Uczeń rozpoznaje w czytanych tekstach oraz wypowiedziach mówionych stylizację, rozróżnia jej rodzaje.</p> <p>II Analiza i interpretacja tekstów kultury.</p> <p>Analiza: 2.4. Uczeń rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego</p> <p>2.5. Uczeń porównuje utwory literackie lub ich fragmenty</p> <p>Interpretacja: 3.2. Uczeń wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty</p> <p>3.3 Uczeń porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich.</p>	
	METODY	<ul style="list-style-type: none"> – metoda wykładowa – eksplikacja – rozmowa i dyskusja 	
	POMOCE	<ul style="list-style-type: none"> – fragmenty tekstów <i>Księga Rodzaju</i> (1, 1–31; 2, 1–3) i <i>Tajemnice ulicy Pańskiej</i> W. Korycińskiego (załącznik 1) – definicje terminów: język biblijny, stylizacja biblijna – źródło, np. <i>Słownik terminów literackich</i> pod red. Janusza Sławińskiego – informacje biograficzne o Wojciechu Korycińskim (portal: dolnośląskość.pl) 	
	PRZEBIEG LEKCJI	NAUCZYCIEL	UCZEŃ

	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadza w tematykę zajęć (zajęcia służą kształtowaniu umiejętności wymaganych na egzaminie maturalnym – interpretacja porównawcza) – wprowadza terminy: kosmogonia, język biblijny, stylizacja (archaizacja, dialektyzacja, kolokwializacja – definicje nauczyciel jedynie sygnalizuje), stylizacja biblijna – poleca zapoznanie się z biogramem W. Korycińskiego (portal dolnośląskość.pl) i fragmentami jego powieści (załącznik 1) – rozdaje każdemu z uczniów tabelę do analizy porównawczej (załącznik 2) – wyznacza ucznia do przeczytania fragmentów Księgi Rodzaju (Stworzenie świata) – podczas odczytywania eksplikuje tekst, włącza uczniów w obszar działań interpretacyjnych (pytania dotyczące budowy językowej tekstu i jego struktury). Poleca wypełnienie tabeli – po zakończeniu eksplikacji poleca uczniom, by samodzielnie w ciszy przeczytali jeszcze raz tekst, zwracając uwagę na jego warstwę znaczeniową – kieruje dyskusją na temat wniosków interpretacyjnych uczniów i koryguje interpretacje uczniów – poleca ponowne przeczytanie fragmentu powieści <i>Tajemnice ulicy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – notuje terminy – zapoznaje się z biogramem i fragmentami utworu – wykonuje polecenie nauczyciela (bierze czynny udział w działaniach interpretacyjnych) – uczniowie samodzielnie interpretują fragmenty Księgi Rodzaju (sporządzają notatki, które posłużą do dyskusji) – uczniowie wykonują polecenie nauczyciela
--	---	--

		<p><i>Pańskiej</i> i uzupełnienie drugiej części tabeli (załącznik 2)</p> <p>Zadanie domowe: uczniowie otrzymują polecenie sporządzenia w domu tabeli, w której wypunktują podobieństwa i różnice między sposobem opisu stworzenia świata w <i>Księdze Rodzaju</i> i <i>Tajemnicach ulicy Pańskiej</i></p> <p>UWAGI: lekcję można rozbudować o inne teksty, w których pojawia się stylizacja biblijna, m.in. <i>Kazania sejmowe</i> P. Skargi, III cz. <i>Dziadów</i> A. Mickiewicza, <i>Hymny</i> J. Kasprowicza, <i>Sklepy cynamonowe</i> B. Schulza.</p> <p>Przy tekście W. Korycińskiego nauczyciel powinien zwrócić uwagę na manichejską wymowę fragmentu, motyw szachów i topos <i>theatrum mundi</i>.</p>	
--	--	---	--

Załącznik 1. Fragmenty tekstów

1. Biblia: *Księga Rodzaju* (Rdz 1, 1–31; 2, 1–3) (tekst jest ogólnie dostępny, więc nie zamieszczamy fragmentu).

2. W. Koryciński: *Tajemnice ulicy Pańskiej* (fragment).

„Na początku nie było nic. Potem światło oświeciło pustą teatralną scenę. Na scenie leżała drewniana skrzyneczka. W drewnianej skrzyneczce pachniało drewnem i było ciemno. Ktoś otworzył skrzyneczkę i stał się świat. Na świecie były dwa królestwa. Ulice stolic czekały puste. Mieszkańcy stali w bezruchu. Nadano miejskie prawa. Wraz z nimi każdy otrzymał stanowisko. Stanowiska były tak pomyślane, by nikt nikomu nie wchodził w drogę.

Nastąpił pierwszy ruch. Uruchomiono maszynę cnoty i występku. Sieć intryg spowiła serca mieszkańców. Ruszyli w śmiertelny bój. A każdy gest obliczony był na klęskę drugiego. Ten, który doznawał cierpienia, z chytrym uśmiechem go doznawał. Albowiem owo cierpienie było li tylko zdradliwą prowokacją i już kolejnego dnia przynosiło krwawe żniwo. Infanteria kładła głowę pod topór. Konnica szarżowała, przesądzając o wyniku potyczki. Zrazu niewielka potyczka nabierała innego charakteru i mogła rozstrzygnąć wynik całej wojny. A w tym samym czasie królowe zdradzały swych mężów – gdy ich występki wyszedł na jaw, ginęły otrute przez służbę w zamkowej wieży. Królowie knuli intrygi, posyłając swych gońców na krańce świata, a sami tchórzliwie pod osłoną nocy uciekali z zagrożonego zamku.

Wtem zostałem złapany za kołnierz czarnego munduru. Nieznana siła podniosła mnie i porzuciła na sąsiednim polu. Szarżujący kawalerzysta ściął mi głowę. Skrzyneczka zamknęła się jak wieko trumny i zgasło światło. Na końcu nie było nic.”

Załącznik 2. Tabela

Cechy języka biblijnego	Przykłady z <i>Księgi Rodzaju</i>	Przykłady z <i>Tajemnic ulicy Pańskiej</i>
powtórzenia słów (eliminacja zaimków)		

wyliczenia antonimów		
występowanie spójników złożonych		
rozpoczynanie zdania od spójników		
dominacja zdań pojedynczych		
występowanie zdań współrzędnie złożonych		

<p>powtórzenia tych samych struktur zdaniowych</p>		
--	--	--

występowanie
mowy niezależnej

--	--	--

--	--	--

